

TAMPEREEN KAUPUNGIN EETTISET TOIMINTAPERIAATTEET

- Tampereen kaupungin eettiset toimintaperiaatteet hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa vuonna 2017. ~~Tällöin kaupungin toimintamallin arvioinnin ja henkilöstön kanssa käsitellyn Kunta10-työhyvinvointikyselyn tulosten pohjalta~~ Kaupungissa oli havaittu tarve vahvistaa kaupungin eri toimijoiden välistä luottamusta sekä kehittää kumppanuus- ja kehittämiskulttuuria.
- ~~Uuden valtuustokauden alussa on ilmennyt tarve varmistaa, että luottamushenkilöt ovat valmiita sitoutumaan kaupungin eettisiin toimintaperiaatteisiin.~~
- ~~Keskusteluiden pohjalta on myös päädytty esittämään eettisiin toimintaperiaatteisiin tarkennuksia.~~
- Valtuuston puheenjohtajan toimeksiannosta käynnistettiin vuonna 2022 eettisten periaatteiden tarkistamisprosessi. Asiaa käsiteltiin valtuustoryhmissä, konsernihallinnon johtoryhmässä, kaupungin johtoryhmässä ja valtuustoseminaarissa sekä arviointiin toteuttamista kyselyllä. Valtuusto hyväksyi 29.8.2022 eettisiin toimintaperiaatteisiin tarkistukset ja toimintaperiaatteisiin lisättiin luottamushenkilön huoneentaulu.
- Pormestari on 21.11.2024 päättänyt asettaa työryhmän epäasiallisen käytöksen ja häirinnän kitkemiseksi kaupungin luottamustoimielimissä. Päätöksen mukaan työryhmän tarkoitus on koota toimintamalleja luottamushenkilöiden toimintakulttuurin kehittämiseksi sekä häirintätapausten käsittelemiseksi. Työryhmä on valmistanut asiaa ja ehdottaa häirintäyhdyshenkilöiden käyttöönottoa sekä joitakin muutoksia tai täsmennyksiä eettisiin toimintaperiaatteisiin ja luottamushenkilön huoneentauluun.

EETTISTEN TOIMINTAPERIAATTEIDEN TAVOITTEET

- Päivittäistä toimintaamme ohjaavat lainsäädännön lisäksi moraaliset arvomme:
Mikä on oikein? Mikä on väärin?
- Eettiset arvot ovat enemmän kuin lain, ohjeiden tai konsernimääräysten noudattamista. Ne takaavat julkisen hallinnon korkean laadun.

Eettisten toimintaperiaatteiden tavoitteita ovat:

- Luoda ja vakiinnuttaa Tampereen kaupungin eettiset toimintaperiaatteet, joita kaupungin henkilöstön, luottamushenkilöiden ja muiden sidosryhmien odotetaan noudattavan.
- Ohjata kaupungin eri toimijoiden päätöksentekoa, toimintaa ja vuorovaikutusta kaupungin työpaikoilla, luottamustoimissa ja julkisuudessa.
- Antaa helposti ymmärrettävät ohjeet hyvästä julkisen hallinnon toiminnasta Tampereella.
- Edistää kuntalaisten luottamusta julkisten varojen käyttöön ja hyvään hallintoon Tampereen kaupungilla.

EHDOTUS TAMPEREEN KAUPUNGIN EETTISIKSİ TOIMINTAPERIAATTEIKSI

1. TOIMIMME AVOIMESTI JA
LÄPINÄKYVÄSTI

2. EDISTÄMME TOIMINNASSAMME
OIKEUDENMUKAISUUTTA JA
YHDENVERTAISUUTTA **JATASA-ARVOA**

3. KÄYTTÄYDYMME
KUNNIOITTAVASTI JA PIDÄMME
HUOLTA TOISISTAMME

4. NOUDATAMME HYVÄN
HALLINNON JA JOHTAMISEN
PERIAATTEITA

1. TOIMIMME AVOIMESTI JA LÄPINÄKYVÄSTI

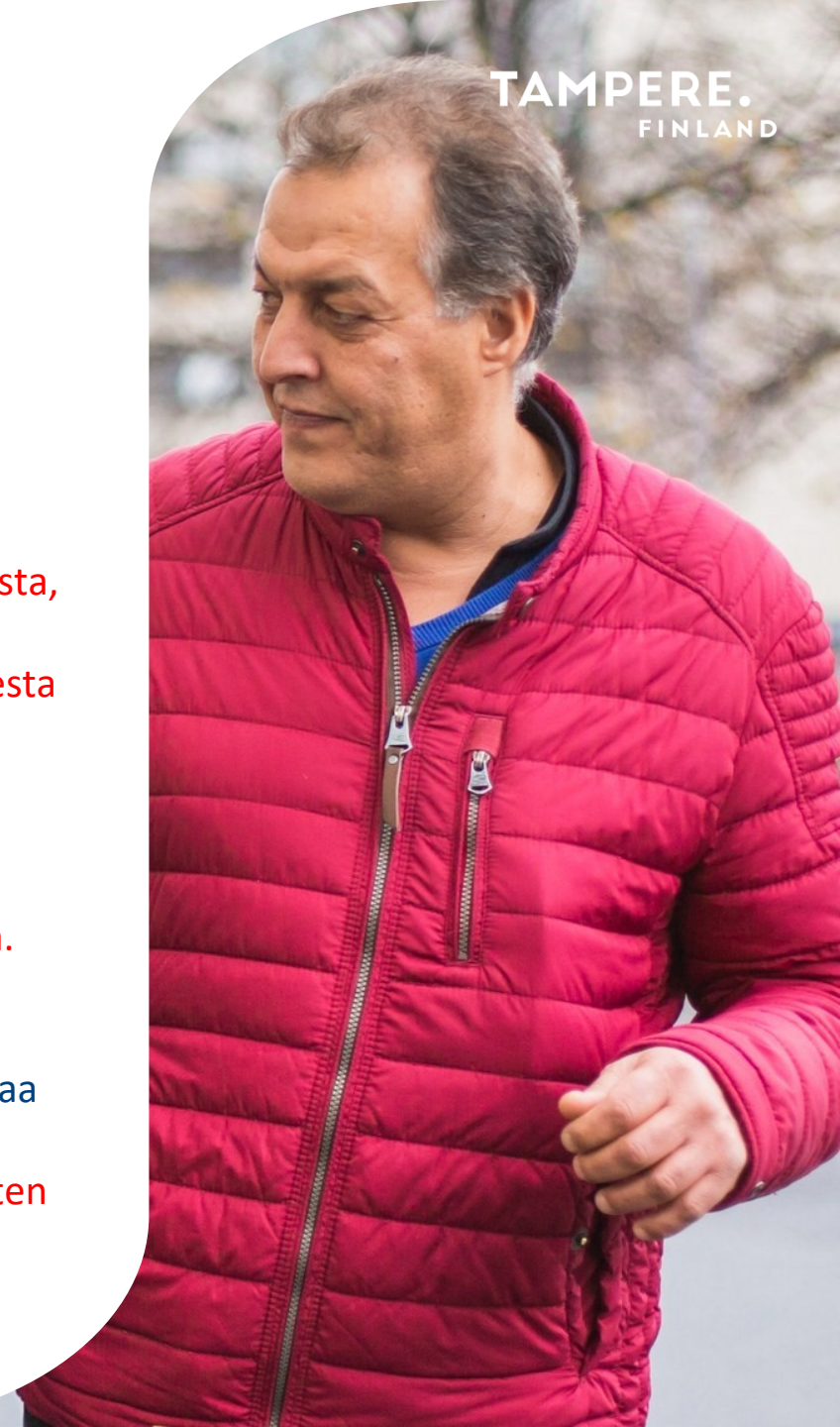

Kuva: Visit Tampere / Mirella Mellonmaa

- Edistämme toiminnassamme, vuorovaikutuksessamme ja viestinnässämme avoimuutta. Tarjoamme henkilöstölle, kuntalaisille ja medialle ennakoivasti tietoa toiminnastamme, palveluistamme ja päätöksistämme. Viestintämme on selkeää ja ottaa vastaanottajan huomioon. Vuorovaikutuskanavamme ovat yleisesti tiedossa.
- Arvostamme rehellisyyttä kaikissa tilanteissa. Emme vääristele tosiasioita, emmekä jätä niitä kertomatta oman etumme vuoksi. Emme tarkoituksellisesti väärinymmärrä toisiamme.
- Toimintamme ja päätöksentekomme on julkista. Annamme päätöstemme perusteista tietoa huolehtien samalla henkilöiden yksityisyyden suojasta.
- Kehitämme monipuolisesti eri työkaluja ja toimintatapoja henkilöstön ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien edistämiseksi.

2. EDISTÄMME TOIMINNASSAMME OIKEUDENMUKAISUUTTA ~~JA~~ YHDENVERTAISUUTTA ~~JA~~ TASA-ARVOA

- Edistämme puheessamme ja toiminnassamme kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. ~~tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ihonväriin, sukupuoleen, kieleen tai uskontoon katsomatta~~
- Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän riippumatta iästä, etnisestä alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteestä, poliittisesta toiminnasta, ammattiyhdistystoiminnasta, perhesuhteista, terveydentilasta, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta sekä riippumatta muusta henkilöön liittyvästä syystä.
- Tasa-arvolaki kieltää syrjinnän sukupuolen, sukupuoli-identiteetin, sukupuolen ilmaisun, raskauden, synnytyksen, vanhemmuuden tai perheenhuoltovelvollisuuden perusteella.
- ~~Vastustamme kaikenlaista syrjintää, epäoikeudenmukaisuutta ja rassistista käytöstä.~~
- Vastustamme kaikkia syrjinnän muotoja, kuten rasismia, ja edistämme oikeudenmukaisuutta.
- Olemme kaikki samanarvoisia ja kunnioitamme luottamushenkilöiden, työntekijöiden ja esihenkilöiden eri rooleja.
- Toimimme aina tasapuolisesti. Emme suosi ketään, emmekä anna ennakkokäsitysten vaikuttaa toimintaamme.
- Otamme huomioon eri näkökulmat ja vaikutukset päätöksenteossamme, esimerkiksi päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin avulla.

3. KÄYTTÄYDYMME KUNNIOITTAVASTI JA PIDÄMME HUOLTA TOISISTAMME

- Kaikki vuorovaikutuksemme perustuu keskinäiseen luottamukseen ja arvostukseen.
- Autamme toisiamme onnistumaan tehtävissämme ja tuemme vastoinkäymisissä.
- Saamme olla eri mieltä asioista ja jokaisen on mahdollista esittää oma näkemyksensä. Näkemyseroista huolimatta kohtelemme toisiamme kunnioittavasti. Emme tarkoituksellisesti loukkaa ketään puheilla emmekä teoilla - ei edessä eikä takanapäin.
- **Pyrimme ymmärtämään toisiamme sekä kommentoimaan toistemme näkemyksiä sortumatta liioitteluun tai vääristelyyn.**
- Emme salli epäasiallista käytöstä, kiusaamista, **seksuaalista tai muuta** häirintää missään muodossa. Epäasialliseen käytökseen puuttuminen on jokaisen, mutta erityisesti esihenkilöiden ja luottamuselinten puheenjohtajien vastuulla. Kaupungin johto, esihenkilöt ja luottamushenkilöt näyttävät käytöksellään hyvää esimerkkiä henkilöstölle.
- Käyttäydymme arvokkaasti ja muita kunnioittaen myös sosiaalisessa mediassa.
- Kunnioitamme kaikkien oikeutta työskennellä turvallisessa ja terveellisessä työympäristössä. Kehitämme työhyvinvointia ja työturvallisuutta yhdessä ja järjestelmällisesti.
- **Huolehdimme työskentelyn saavutettavuudesta ja käytettävien tilojen esteettömyydestä.**

4. NOUDATAMME HYVÄN HALLINNON JA JOHTAMISEN PERIAATTEITA

- Emme salli toiminnassamme väärinkäytöksiä.
- Sitoudumme noudattamaan ~~kaikkia lakeja, asetuksia ja kaupungin hyvän hallinnon periaatteita~~, lainsäädäntöä, viranomaismääräyksiä, hyvää hallinto- ja johtamistapaa sekä muita Tampereen kaupungin määräyksiä ja ohjeita. Jokaisen työntekijän, viranhaltijan ja luottamushenkilön velvollisuutena on tuntee kaupungin toimintaa ja omaa tehtäväänsä koskevat säädökset, konsernimääräykset ja ohjeet.
- Luottamushenkilöt ja esihenkilöt osoittavat esimerkillään, kuinka itse toimivat sovittujen ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti ja puuttuvat epäkohtiin tarvittaessa. Henkilöstömme sitoutuu toimimaan annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti.
- Emme pyydä tai ota vastaan vieraanvaraisuutta, lahjoja tai muita etuja, joiden voidaan tulkita vaikuttavan toimintaamme tai päätöksentekoomme. Kaiken toimintamme tulee kestää ulkopuolinen tarkastelu.

EETTISTEN TOIMINTAPERIAATTEIDEN NOUDATTAMINEN JA TOTEUTUKSEN ARVIOINTI

- Toimielinten, luottamushenkilöiden sekä viranhaltijoiden ja työntekijöiden odotetaan toimivan eettisten toimintaperiaatteiden mukaisesti ja edistävän kaupungin eettistä toimintaa.
- Kaupunki edellyttää koko kaupunkikonsernin toimivan eettisten **toiminta**periaatteiden mukaisesti.
- Eettisten **toiminta**periaatteiden vastaiseen toimintaan puuttuminen on kaikkien toimijoiden vastuulla.
- Toimielinten jäsenet arvioivat eettisten toimintaperiaatteiden toteutumista sähköisellä itsearviointikyselyllä.

LUOTTAMUSHENKILÖN HUONEENTAU LU

- Teen yhteistyöhön perustuvaa politiikkaa. Kuuntelen, keskustelen ja olen avoin eri ratkaisuille.
- Noudatan ~~lakeja ja asetuksia sekä lainsäädäntöä, viranomaismääräyksiä, hyvää hallinto- ja johtamistapaa sekä muita Tampereen kaupungin määräyksiä ja ohjeita.~~ **hyvän johtamisen ja hallintotavan periaatteita** Edistän hallinnon avoimuutta.
- Noudatan toiminnassani valtuuston hyväksymiä eettisiä **toimintaperiaatteita**.
- En syrji ketään iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, **sukupuolen, sukupuoli-identiteetin**, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.
- **Asioista puhutaan asioina.** Kunnioitan muiden mielipiteitä, vaikka oma kantani asiassa siitä poikkeaisi. Esitän oman kantani puheenvuoroni yhteydessä. En puhu toisen puheenvuoron aikana enkä puhu päälle taikka käyttäydy loukkaavasti tai asiattomasti.
- **En loukkaa ketään henkilöön menevästi, kiusaa tai käyttäydy muutoin asiattomasti. En syyllisty seksuaaliseen tai muuhun häirintään. Pyydän anteeksi ja korjaan toimintaani, jos olen käyttäytynyt häiritsevästi, syrjivästi tai kiusaavasti.**
- Arvostan esittelijöiden/ valmistelijoiden asiantuntemusta ja käyttäydyn heitä kohtaan ammatillisesti.
- Puheeni osoitan kokouksessa läsnä oleville ja kohdistan sen käsiteltävänä olevaan asiaan. Kunnioitan demokraattisesti tehtyjä lainmukaisia päätöksiä enkä toimillani vaikeuta päätösten **toimeen-täytäntöön**panoa.
- En ~~maalita-käyttäydy~~ somekeskusteluissa muita **kohtaan epäasiallisesti negatiivisesti, en enkä myöskään** merkitse henkilöä keskusteluun loukkaamistarkoituksessa **enkö maalita**. Ymmärrän, että kuvia ja videoita koskevat samat eettiset koodit kuin kirjoitettua ja puhuttua tekstiä.
- Osallistun toimielintyöskentelyn itsearviointiin.
- Ymmärrän roolini kaupungin päättäjänä ja edustan Tampereen kaupunkia asiallisesti.
- **Jos epäasiallista käytöstä ilmenee, asian voi nostaa esiin itse tai olla yhteydessä häirintäyhdyshenkilöön.**

Mikäli puheenjohtaja havaitsee epäasiallista käytöstä, on hänen tehtävänä ottaa asia käsittelyyn välittömästi.

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN HÄIRINTÄYHDYSHENKILÖT

Mikäli luottamushenkilö kokee joutuneensa häirinnän tai muun epäasiallisen kohtelun kohteeksi, hänen tulisi ottaa asia puheeksi asianomaisen henkilön kanssa ja pyytää tätä lopettamaan häirintä tai muu epäasiallinen kohtelu. Häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua kokenut luottamushenkilö voi ottaa tuekseen häirintäyhdys henkilön tai haluamansa tukihenkilön.

- Kukin valtuustoryhmä valitsee keskuudestaan yhden häirintäyhdys henkilön.
- Häirintäyhdys henkilöitä valittaessa on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että valittavilla henkilöillä on poliittista kokemusta, arvostusta yli puoluerajojen, he edustavat eri sukupuolia ja ovat helposti lähestyttäviä.
- Häirintäyhdys henkilö on tukihenkilö, jolle voi luottamuksellisesti kertoa tapahtumista ja hänen kanssaan voi sopia, kuinka asiassa edetään. Häirintäyhdys henkilön tuella asiaa voidaan tarvittaessa viedä eteenpäin valtuuston puheenjohtajistolle.
- Häirintäyhdys henkilöllä ei ole toimivaltaa epäasiallisen kohtelun tilanteessa, vaan hän toimii luottamuksellisesti tukena ja antaa neuvoja asian eteenpäin viemiseksi.

Häirintäyhdys henkilön tehtävä voi olla:

- Mahdollistaa osapuolten kuulluksi tuleminen
- Sovittujen asioiden kirjaaminen
- Mahdollistaa tarvittaessa yhteinen keskustelu ja etenemisestä sopiminen osapuolten välillä
- Vuoropuhelu voi johtaa yhteisymmärrykseen, korjaavaan kokemukseen, mahdollisesti anteeksipyyntöön ja -antoon
- Tilanteen seuranta
- **Häirintäyhdys henkilöille järjestetään erillinen koulutus**, jossa sovitaan konkreettisesti käytännön toimista, esimerkiksi siitä, miten yhteyttä voi ottaa, toivotaanko puheeksi ottoa toisen osapuolen kanssa, miten sovitut kirjaukset tehdään, miten mahdolliset keskustelut tai tapaamiset toteutetaan ja miten asia viedään puheenjohtajistolle tietoon, jos asia ei ratkea muutoin.
- **Häirintäyhdys henkilöt saavat luottamuksellisesti tukea toisiltaan yksityisyydensuoja huomioiden.**
- **Häirintäyhdys henkilöille ei makseta palkkiota, mutta häirintäyhdys henkilölle voidaan maksaa koulutuksiin osallistumisesta ja tehtävien hoitamisesta palkkio, josta päätetään erikseen.**

EPÄASIALLISEEN KÄYTÖKSEEN PUUTTUMINEN

Häirintä tai muu epäasiallinen kohtelu voidaan viedä valtuuston puheenjohtajistolle käsiteltäväksi, jos tilanteeseen ei saada ratkaisua häirintäyhdyshenkilöiden myötävaikutuksella tai muulla tavoin. Epäasiallinen käytös on saatava loppumaan.

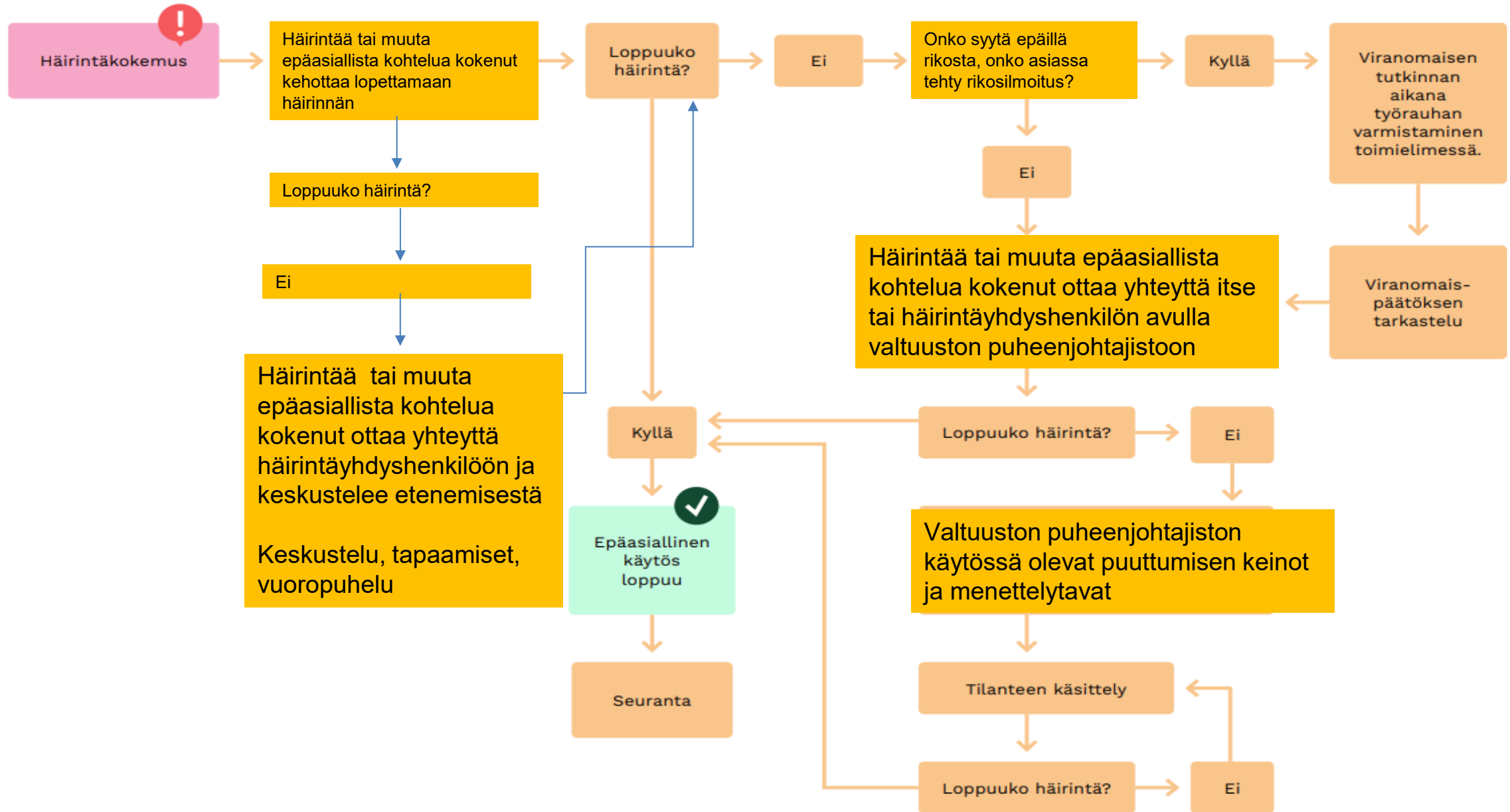
Puheenjohtajiston tehtävänä on edistää rakentavaa toimintakulttuuria.

Käytettävissä olevia keinoja tilanteen ratkaisemiseksi voivat olla esimerkiksi:

1. keskustelut tasapuolisella kokoonpanolla
2. suullinen huomautus
3. kirjallinen huomautus
4. erottaminen valtuustoryhmästä valtuustoryhmän sääntöjen mukaisesti
5. **kuntalain ja muun lainsäädännön mahdollistamat keinot**

Tampereen kaupungin jokainen toimielin voi tarvittaessa kokoontua keskustelemaan toimielimen työskentelyperiaatteista.

3. Prosessikuvaus

EETTISTEN PERIAATTEIDEN TARKISTAMIS- PROSESSI

Valmistelukokous 28.2.2022
-eettiset periaatteet
-luottamushenkilön huoneentaulu
-prosessiaikataulu

Valtuusto 29.8.
- valtuuston käsittely

Maaliskuu
-konsernihallinnon joryn käsittely
-kaupungin joryn käsittely

Kaupunginhallitus 8.8.
- esitys valtuustolle

Huhti-toukokuu
-valtuustoryhmien käsittely
-itsearviointia koskeva kysely

Valtuustoseminaari 13.6.
-itsearviointin tulosten käsittely
-eettisten periaatteiden käsittely